

Tekenen in de Tijd 86

14-20 maart 2021

Bij het begin van de week waarin wij een nieuwe Tweede Kamer kiezen, signaleert Erik Borgman enkele initiatieven die gericht zijn op een betere toekomst. Van de hele aarde, van de mensen die van de gevolgen van onze omgang ermee het meest te lijden hebben, en zo van onszelf.

Komende week zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Omdat ze in coronatijd plaatsvinden, konden degenen onder ons die ouder zijn dan 70 al per post stemmen en zijn de stembureaus drie dagen lang open. Kortom het zijn bijzondere verkiezingen – al zijn alle verkiezingen natuurlijk bijzonder.

Bijzonder is ook de brief die de rooms-katholieke bisschoppen bij gelegenheid van de verkiezingen publiceerden. Niet het feit dat de bisschoppen met het oog op verkiezingen een brief schrijven is bijzonder. Steeds als Nederland gaat stemmen, sporen de bisschoppen gelovigen aan vanuit hun geloof te kiezen, zonder zich daarbij uit te spreken over de partij waarbij ze dan zouden moeten uitkomen. Maar deze keer maken de bisschoppen duidelijk vanuit welk perspectief deze verkiezingen gelovig zouden moeten worden gezien. Zij sluiten zich aan bij paus Franciscus, die op 30 september vorig jaar zei geen behoefte te hebben aan terugkeer naar een oud normaal of aan een gedroomd nieuw normaal:

Het normaal waartoe we zijn geroepen is dat van het rijk Gods waar ‘blinden zien en lammen lopen, melaatsen rein worden en doven horen, doden opstaan en aan armen de Blijde Boodschap wordt verkondigd’ (Matteüs 11,5). En niemand houdt zich van de domme door de andere kant uit te kijken. (...) In het normaal van het rijk van God is brood voldoende voor iedereen en nog meer en is de organisatie van de gemeenschap gebaseerd op bijdragen, delen en verdelen, niet op bezitten, uitsluiten en opeenhopen (vgl. Matteüs 14,13-21).

De Nederlandse bisschoppen noemen het normaal van het rijk van God treffend ‘het eigenlijke normaal’. Zij roepen op te zien waar dit normaal al gestalte krijgt en zo te stemmen dat dit eigenlijke normaal steeds meer doorbreekt. De hele brief van de bisschoppen valt [hier](#) te lezen.

Interessant in dit verband is het onderzoek dat het *Katholiek Nieuwsblad* verrichte. Hoofdredacteur Anton de Wit legde niet de programma's, maar het feitelijke stemgedrag van politieke partijen naast de visie op een goede samenleving volgens de traditie van het Katholiek Sociaal Denken. Opvallend is dat christelijke partijen aanzienlijk slechter scoren dan niet-christelijke partijen. De verkiezingsspecial van *Katholiek Nieuwsblad*, waarvan deze analyse deel uitmaakt, is hier te vinden. <https://www.kn.nl/verkiezingen/>.

In aanloop naar de verkiezingen hebben wij met het Huis van Dominicus op bescheiden wijze meegedaan met het ‘nationale klimaatalarm’ op zondag 14 maart. Een diverse groep vertegenwoordigers uit religieus Nederland, onder wie bisschop Gerard de Korte van Den Bosch en voorzitter Bernardus Peters van de Konferentie Nederlandse Religieuzen, had daartoe opgeroepen. Geen uitdrukking van wanhoop, zoals je bij sommige andere klimaatacties zou kunnen denken. De ondertekenaars zeggen alarm te slaan ‘juist omdat we vertrouwen hebben in de toekomst en in alle goede krachten om van daaruit samen verantwoordelijkheid te nemen’. Even leek het

erop dat de oecumenische viering zondagmiddag, waarin werd gebeden om kracht voor voortgaande inzet voor de aarde als ons gemeenschappelijk huis en om haar herstel, in ons Huis van Dominicus zou plaatsvinden. De gebedsdienst werd uiteindelijk gehouden in Kerk op Zuilen, de vroegere Oranjekapel aan de Amsterdamsestraatweg. De viering is hier nog terug te zien op [YouTube](#). De tekst van het klimaatgebed dat wordt gebeden is onder meer [hier](#) te downloaden. En kan vervolgens worden gebeden, uiteraard.

Het feest van komende vrijdag sluit hierbij aan. 19 maart is het feest van de heilige Jozef. Paus Franciscus heeft dit kerkelijk jaar uitgeroepen tot Jozefjaar. Op 13 maart 2013 werd hij verkozen tot paus, op 19 maart nam hij de stoel van Petrus in bezit, op de feestdag van Sint-Jozef dus. De paus identificeerde zich vanaf het begin sterk met Jozef die hij beschouwt als beschermer en behoeder van Maria en haar zoon Jezus. Hij nam in zijn wapen naast een ster, die verwijst naar Maria, ook een tros bloemen van de nardusplant op, die in veel Spaanstalige landen geldt als symbool van Jozef. In het eucharistisch gebed voerde hij het aanroepen van Jozef als bruidegom van Maria in. Tijdens zijn intronisatie riep paus Franciscus iedereen op in navolging van Jozef beschermer te zijn van de schepping en van Gods plan ingeschreven in de natuur, van elkaar en van de aarde.

Gedurende de coronapandemie, die al vroeg in Italië zeer veel slachtoffers maakte, ontstond bij de paus de wens in de eenvoudige timmerman Jozef op een bijzonder wijze alle mensen te eren die vaak worden vergeten en niet verschijnen in de kranten en tijdschriften of in de schijnwerpers staan van televisieshows, 'maar die ongetwijfeld de beslissende gebeurtenissen van onze geschiedenis van vandaag schrijven: artsen, verpleegkundigen, supermarktmedewerkers, schoonmakers, verzorgers, vervoerders, ordehandhavers, vrijwilligers, priesters, religieuzen en vele, vele anderen die hebben begrepen dat niemand zich alleen redt.' Zo formuleert de paus het zelf in de apostolische brief *Patris corde* van 8 december 2020, waarin hij het Jozefjaar uitriep. De Nederlandse vertaling van deze hele brief kan hier worden gelezen. <https://www.rkkerk.nl/wp-content/uploads/2021/03/Patris-Corde-NL-def.pdf>.

Bij het eerbetoon aan alledaagse zorgverleners sluiten wij ons vanuit het Huis van Dominicus graag aan. Wij bidden dat er onder de politici die deze week in de Tweede Kamer worden gekozen, velen zullen zijn die begrijpen dat niemand zich alleen redt. Maar dat is natuurlijk mede aan onszelf.

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de programmaraad van het Huis van Dominicus